

editörden

Müslüman toplumların ilim ve kültür hayatlarında önemli yansımaları olan; tarih ve siyasetleri söz konusu olduğunda ise neredeyse belirleyici bir role sahip bulunan kavramlardan birisini mercek altına alan *Ehl-i beyt* dosyamızla huzurlarınızdayız.

Kur'ân'da yer verilen, Hz.Peygamber tarafından etkili bir koruma zırhına büründürülerek bütün ümmete emanet edilen "Ehl-i beyt/ 'itra" tabiri, Hz.Peygamber'in ailesi ve soyunu ifade etmek üzere "ev halkı/nesil" gibi çok basit bir sözlük karşılığına sahip olmakla birlikte, birçok etki dolayısıyla müslüman bilincinde içerik sorunu yaşayan, dolayısıyla çerçevesi ihtilafı olan kavramlardan birini teşkil etmektedir. Öyleki, kavrama yer veren ayetlerin medlûlüne ve buna bağlı olarak da hane halkı ile ilgili kimlik belirlemelerine ilişkin görüş ayrılıklarının, henüz sahabe nesli hayattayken başlamış olması, ihtilafın kökleri ve boyutları hakkında düşündürücü ipuçları vermektedir.

Belli bir saygınlığa sahip ve bazı özellikli hukuk uygulamalarına muhatap olan Ehl-i beyt, acaba sadece "hamse-i tâhira" veya "hamse-i âl-i âbâ" ya da "ehl-i kisâ" tamlamalarıyla da ifade edilen Hz.Peygamber, Ali, Fâtıma, Hasan ve Hüseyin'den mi ibarettir? Allah Rasulü'nün diğer çocuk ve torunları ile temiz eşleri bu eve niçin dahildir veya değildir? Ehl-i beyt çerçevesini belirlemede hem ilk dönemlerin hem takip eden orta zamanların siyaset anlayış ve öncelikleri hangi boyutlarda etkili olmuştur? Bu çerçevenin tespitinde acaba, hanedan oluşturma yönündeki Arap refleksi rol oynamış mıdır? Şu veya bu şekilde belirlenmiş Ehl-i beyt gerçekliğinin, fıkhıtan edebiyata, akâidden sosyolojiye ne gibi yansımaları olmuştur? Modern zamanlarda ve özellikle ülkemiz ölçeğinde bu algı düzeyi nasıl mâkes bulmuştur?

marife, değerli yayın kurulu üyemiz M.Bahaüddin Varol'un editörlüğünü üstlendiği bu özel sayısıyla, işte bu sorulara cevap aramayı ve meseleleri akademik hassasiyetler içinde değerlendirmeyi hedeflemektedir.

Kaynak niteliği taşıyacağını ümit ettiğimiz dosyamızı aziz okurlarının ilgi ve eleştirilerine arzederken, önümüzdeki baharda, beşinci yılımızın ilk sayısında buluşabilmek temennisiyle selam ve saygılarımızı sunuyorum.

Ahmet YAMAN